

TANGAZO!

UGONJWA WA MAIZE LETHAL NECROSIS DISEASE (MLND)

UTANGULIZI

Ugonjwa wa Maize Lethal Necrosis (MLND) ni ugonjwa wa virusi unaotokana na maambukizi ya pamoja ya virusi viwili, yaani, Maize Chlorotic Mottle Virus (MCMV) na Sugarcane Mosaic Virus (SCMV). Huathiri mahindi na kusababisha hasara ya mavuno hadi kufikia 100%.

Dalili za Ugonjwa wa MLND

- Majani:** Machafuko madogo ya rangi ya kijani kuanzia msingi wa majani mapya kwenye kitovu; machafuko huyakutanisha kutoa mistari ya rangi ya kijani kloroti inayosababisha kukauka mapema/kuonekana kuchomwa na kifo kamili cha jani zima.

Shina: Mbegu fupi, ukuaji mdogo, kukausha matawi ya majani.

Tassels: Mishipa ya kiume iliyopotoshwa na tassels isiyozaa.

Masikio: Masikio yaliyoharibika, kukauka mapema, mafundo yaliyojaa kiasi, masikio yanayooza yenye ukungu.

- Wadudu wanaoeneza:** Aphids na Thrips.

- Mdalasini wa awali na wa mwisho wa Dalili za Ugonjwa wa Kifo cha Haraka cha Mahindi (MLND)

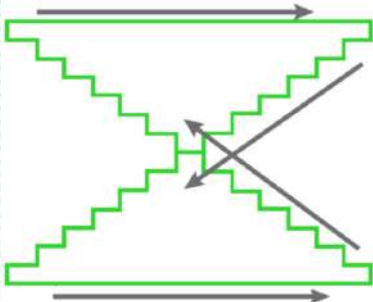
Udhibiti wa MLND

- **Mbegu:** Tumia mbegu zilizothibitishwa; epuka kutumia tena mbegu.
- **Aina:** Tumia aina zilizopendekezwa zinazostahimili MLND, zinazofaa kwa eneo lako.
- **Usafi wa Shamba:** Ondoa na haribu mahindi yote yaliyochipua kwa hiari, vijidudu vya mahindi, na mimea mbadala, tumia vyombo na vifaa safi shambani.
- **Mazoea ya Kilimo:** Epuka kupanda mahindi kwa mfululizo, panda wakati unaofaa, toa mimea iliyoathirika, badilisha mazao na yale ambayo hayana MLND (viazi vitamu, viazi vya Ireland, alizeti, pyrethrum, nk), tumia mbolea na virutubisho vilivyopendekezwa.
- **Usimamizi wa Wadudu:** Fanya uchunguzi mara kwa mara kwa uharibifu wa wadudu na mimea iliyoathirika, tumia dawa za kuua wadudu zilizopendekezwa kudhibiti wabebaji wa magonjwa.
- **Usimamizi Baada ya Kuvuna:** Vuna kwa wakati, panga, kauka vizuri na hakikisha kuhifadhi ipasavyo.
- **Msimu wa Kufunga Shamba:** Fuata msimu wa kufunga shamba wa angalau miezi 3.

Ufuatiliaji wa MLND

Kwa usimamizi na udhibiti wa ufanisi;

- Fanya ukaguzi wa mara kwa mara wa mashamba ya mahindi ukiangalia mimea iliyoathirika na wabebaji wa magonjwa kuanzia wiki mbili baada ya miche kuchipua, ukisonga kama ilivyoonyeshwa kwenye mfumo.

Mchoro: Ufuatiliaji wa Kielelezo

Aina Zinazostahimili MLND Kwa Sasa

AEZ 1 (900-1500 masl), AEZ 2(1200-1800 masl), AEZ 3 (1500-2000 masl)

Western Seed Company

1. AEZ-1-WH301, WH101(sweet and heavy grain weight)
2. AEZ-2- WH301, WH101
3. AEZ-3- WH101

Agriseedco Seed Company

1. AEZ-1-SC439, SC441, SC447
2. AEZ-2- SC439, SC441, SC447

Agriscope Africa Ltds

1. AEZ-1- MH501(Taji)
2. AEZ-2- MH501(Taji)

Bayer EA Ltd

1. AEZ-1- DK777
2. AEZ-2-DK777

Aina ya mahindi isiyo na upinzani dhidi ya MLN

Aina ya mahindi yenye kinga dhidi ya MLN

Utumizi wa madawa/kemikali

- Tumia dawa iliyoidhinishwa ili kudhibiti wadudu wanaoeneza virusi vya MLND: **THUNDER OD 145**

Mimea inayofaa Kupanda Mbali na Mahindi.

- **Mazao ya mizizi:** Viazi, viazi vitamu
- **Kunde:** Maharage, chickpea, mbaazi ya njiwa
- **Mazao ya mafuta:** Canola, alizeti
- **Mboga:** Kabichi ya Asili, Kales
- **Nyingine:** Pyrethrum, Parachichi

UNIVERSITY OF NAIROBI

For more information:

Plant Protection and Food Safety Directorate, KALRO Kabete, Waiyaki way, P.O Box 17433-00800, Westlands, Nairobi
Email: plantprotection@kilimo.go.ke